

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 14Csp/167/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6919205201
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kvetková
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2020:6919205201.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudkyňou JUDr. Vierou Kvetkovou v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Bratislava, Pribinova 25, zastúpeného JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom Bratislava, Majerníková 3479/3A proti žalovanému: H. N., nar. XX.XX.XXXX, evidovaný trvalý pobyt - V. N., o zaplatenie 240,20 eur, 180 eur, 100 eur, zmluvnej pokuty a príslušenstva, takto

rozhodol:

- I. Žaloba sa zamieťa.
- II. Žalovanému sa nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1.1 Žalobca sa žalobou doručenou na tunajší súd dňa 05.12.2019 domáhal voči žalovanému zaplatenia týchto nárokov:

- zostatok úverovej istiny vo výške 240,20 eur,
- zmluvná pokuta vo výške 10 % zo sumy 240,20 eur od 10.12.2016 do zaplatenia,
- poplatky za upomienky spolu vo výške 180 eur,
- poplatok za expresné spracovanie úveru vo výške 100 eur,
- zmluvný úrok vo výške 32,22 % ročne zo sumy 300 eur od 04.04.2016 do 16.05.2016, zo sumy 241,20 eur od 17.05.2016 do 22.06.2016, zo sumy 240,20 eur od 23.06.2016 do zaplatenia,
- úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 240,20 eur od 10.12.2016 do zaplatenia.

1.2 V žalobe uviedol, že dňa 04.04.2016 uzavrel so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 300 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť a súčasne sa zaviazal zaplatiť úrok aj vo výške 74,40 eur a poplatok za expresné vybavenie úveru v sume 100 eur. Žalovaný však zaplatil žalobcovi len sumu 59,80 eur. Nakoľko žalovaný porušil svoju povinnosť uhrádzať poskytnutý úver včas a riadne, vyzval ho žalobca 6 upomienkami na zaplatenie dlžnej sumy, za čo si voči žalovanému uplatnil nárok na poplatok za každú upomienku vo výške po 30 eur, t.j. spolu 180 eur. Keďže žalovaný neuhradil dohodnutú splátku včas a riadne až po dobu dlhšiu ako 4 mesiace, zosplatnil žalobca zostávajúci dlh žalovaného vo výške 240,20 eur ku dňu 09.12.2016.

2. Žalovaný sa ku žalobe nevyjadril.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 04.04.2016 a Všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru platnými od 16.03.2016 (ďalej len "VPPÚ").

Na základe vykonaného dokazovania súd vec skutkovo a právne posúdil takto:

4.1 Žalobca uzavrel so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 04.04.2016 (ďalej len "úverová zmluva"), na základe ktorej poskytol žalovanému bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 300 eur, pričom žalovaný sa zaviazal vrátiť žalobcovi poskytnuté peňažné prostriedky a navyše zaplatiť aj úrok vo výške 74,40 eur spoločne s poplatkom za expresné spracovanie úveru vo výške 100 eur (ďalej len "expresný poplatok"), t.j. zaplatiť celkovú čiastku vo výške 474,40 eur v 12 mesačných splátkach, z toho 1. až 4. splátku vo výške po 1 eure a 5. až 12. splátku vo výške po 58,80 eur, vždy ku 4. dňu v mesiaci počnúc splatnosťou prvej splátky dňa 04.05.2016. Suma 74,40 eur predstavuje úrok vo výške 32,22 % ročne z poskytnutého úveru v prípade jeho riadneho splatenia v termíne splatnosti poslednej splátky (konečnej splatnosti úveru) dňa 04.04.2017. V úverovej zmluve bola dohodnutá RPMN v sadzbe 37,43 %.

4.2 Žalovaný však žalobcovi uhradil len sumu 59,80 eur, v dôsledku čoho si žalobca uplatnil nárok na istinu v sume 240,20 eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom (300 eur) a uvedenou úhradou žalovaného.

4.3 Súd konštatuje, že predmetná úverová zmluva je spotrebiteľskou zmluvou podľa Občianskeho zákonníka (ďalej len "OZ") a súčasne aj zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov č. 129/2010 Z.z. (ďalej len "ZSÚ").

4.4 Podľa § 52 ods. 1 OZ - spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

4.5 Podľa § 52 ods. 2 OZ - ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

4.6 Podľa § 1 ods. 2, prvá veta ZSÚ - spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

4.7 Podľa § 2 písm. a) ZSÚ - na účely tohto zákona sa spotrebiteľom rozumie fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

4.8 Podľa § 2 písm. d) ZSÚ - na účely tohto zákona sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

5. V prvom rade súd skúmal, či uplatnené nároky žalobcu sú, resp. nie sú premlčané v zmysle § 54a OZ.

5.1 Premlčaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (jeho súdnu vymáhateľnosť) možno odvrátiť.

5.2 Účelom premlčania, obzvlášť v spotrebiteľských o veciach, je najmä:

- stimulovať veriteľa k rýchlemu (včasnému) uplatneniu jeho práv,
- v súlade so zásadou právnej istoty účastníkov občianskoprávných vzťahov zabrániť neprimerane dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcich povinností,
- predchádzať prípadnej dôkaznej núdzi nielen na strane veriteľa (žalobcu), ale predovšetkým na strane spotrebiteľa (žalovaného).

5.3 Všeobecnú dĺžku premlčacej doby pre práva z občianskoprávných vzťahov ustanovuje zákon na tri roky. Vzhľadom na to, že premlčacia doba je určitý časový úsek, nestačí určiť len jej dĺžku a koniec, ale treba aj určiť, od ktorého okamihu začína plynúť, teda jej začiatok. Pre všeobecnú premlčaciu dobu platí, že začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo (nie, keď žalobca subjektívne mohol) vykonať po prvý raz.

5.4 Podľa § 100 ods. 1, prvá veta OZ - právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone uvedenej.

5.5 Podľa § 101 OZ - pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

5.6 Podľa § 54a prvá veta OZ (v znení zákona č. 343/2018 Z.z., ktorým bolo do OZ zavedené ustanovenie § 54a) - premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté.

5.7 Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby v zmysle § 54a OZ ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktorý nemožno vymáhať proti vôli dlžníka. Ak veriteľ napriek tomu podá na súd žalobu, ktorej predmetom je takéto právo, tak v konaní súd nemôže veriteľovi premlčané právo priznať.

5.8 Právne účinky premlčania podľa § 54a OZ nastávajú, ak

- žaloba bola na súd podaná po nadobudnutí účinnosti zákona č. 343/2018 Z.z. dňa 05.12.2018, čo vyplýva z § 879v OZ (v znení uvedenej novely),
- žalobou sa uplatňuje právo zo spotrebiteľskej zmluvy,
- uplynula premlčacia doba ako zákonom stanovený čas pre výkon subjektívneho práva veriteľa (t.j. pre súdnu vymáhateľnosť nároku veriteľa).

6. Po náležitom preskúmaní veci súd dospel k záveru, že

- žalobca podal žalobu na súd (05.12.2019) až po účinnosti zákona č. 343/2018 Z.z. (05.12.2018),
- predmetom žaloby sú nároky žalobcu zo spotrebiteľskej zmluvy,
- došlo ku uplynutiu premlčacej doby v súvislosti s uplatnenými nárokmi žalobcu.

7.1 Pokiaľ ide o uplynutie premlčacej doby v súvislosti s nárokom žalobcu na istinu vo výške 240,20 eur, expresný poplatok vo výške 100 eur, úrok z úveru a úrok z omeškania v zmysle ich špecifikácie v odseku 1.1 tohto rozsudku, tak súd vychádzal z toho, že

- žalovaný sa v úverovej zmluve zaviazal uhradiť žalobcovi celkovú čiastku vo výške 474,40 eur, ktorá je tvorená úverom, expresným poplatkom a úrokom z úveru za 12 mesiacov (300 eur + 100 eur + 74,40 eur), v splátkach vo výške po 58,80 eur,
- žalovaný zaplatil žalobcovi len sumu 59,80 eur, ktorá predstavuje úhradu 1., 2., 3. a 4. splátky, spolu 4 eur (4krát/1eur), a tiež úhradu časti 5. splátky vo výške 55,80 eur, ktorej neuhradený zostatok sú 3 eurá (58,80 mínus 55,80),
- žalobca v zmysle bodu 15., posledná veta VPPÚ zosplatnil úver ku dňu 09.12.2016, pričom k tomuto dňu žalovaný nezaplatil žalobcovi už splatné splátky, a to 5. splátku (v časti 3 eur) a splátky 6., 7. a 8.,
- s úhradou dlžného zostatku splátky 5. (splatnej 04.09.2016) bol žalovaný ku dňu zosplatnenia úveru v omeškaní viac ako 3 mesiace,
- s úhradou splátok 6., 7. a 8. (splatných 04.10.2016, 04.11.2016 a 04.12.2016) bol žalovaný ku dňu zosplatnenia úveru v omeškaní menej ako 3 mesiace.

7.2 Zosplatnením úveru si žalobca uplatnil voči žalovanému sankciu straty výhody splátok, pričom podmienky pre takýto postup žalobca splnil v súvislosti s omeškaním s celkovou úhradou 5. splátky v rozsahu viac ako 3 mesiace.

7.3 Podľa bodu 15., posledná veta VPPÚ - ak spotrebiteľ neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky, stáva sa celý dlh splatný okamžite.

7.4 Podľa § 53 ods. 9 OZ - ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

7.5 Súd v zmysle § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku považuje tvrdenie žalobcu o tom, že došlo ku zosplatneniu úveru za nesporné, nakoľko žalovaný uvedené skutkové tvrdenie nepoprel a súčasne toto tvrdenie nie je v rozpore so žiadnym iným tvrdením žalobcu, a tiež ani s predloženými dôkazmi. Zároveň je potrebné uviesť, že každá strana sporu nesie zodpovednosť za svoje skutkové tvrdenia, ktoré sú súčasťou jej procesnej obrany alebo procesného útoku vrátane hmotnoprávneho následku, ktorým je aj premlčanie uplatneného nároku.

7.6 Premlčanie dlhu žalovaného nie je, a ani nemôže byť, viazané na okamih využitia práva zo strany žalobcu podľa § 565 OZ, ale musí byť viazané na okamih splatnosti tej splátky, ktorá je dôvodom na využitie predmetného práva žalobcu. V opačnom prípade by sa nerešpektovalo zákonné ustanovenie § 103 OZ, ktorého účelom je brániť vyčkávaniu veriteľa s využitím práva podľa § 565 OZ, t.j. brániť svojvoľnému predlžovaniu premlčacej doby. Obdobný právny názor bol vyslovený napr. aj v rozsudkoch Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/414/2017, 16Co/95/2018, 17Co/128/2018 a 17Co/175/2018.

7.7 Podľa § 103 OZ - ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

7.8 Podľa § 565 prvá veta OZ - ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené.

7.9 Nakoľko premlčacia doba začína plynúť od zročnosti tej splátky, pre ktorú nastala strata výhody splátok (z dôvodu omeškania dlžníka s úhradou tejto splátky), je zrejmé, že v súvislosti s predmetnou istinou vrátane prináležiaceho úroku a úroku z omeškania, ako aj v súvislosti s expresným poplatkom začala plynúť všeobecná 3-ročná premlčacia doba od splatnosti 5. splátky, t.j. od 04.09.2016 s tým, že uplynula dňa 04.09.2019 (pričom žaloba bola na súd doručená až 05.12.2019).

8.1 Pokiaľ ide o uplynutie premlčacej doby v súvislosti s nárokom žalobcu na zmluvnú pokutu vo výške 10 % ročne zo sumy 240,20 eur od 10.12.2016 do zaplatenia, tak súd vychádzal z toho, že

- podľa bodu 3., siedmy odsek úverovej zmluvy "zmluvné strany sa dohodli, že v prípade, ak sa spotrebiteľ dostane do omeškania s úhradou svojho dlhu, spotrebiteľ sa zaväzuje veriteľovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10,00 % ročne z dlžnej čiastky",

- z petitu žaloby vyplýva, že žalobca za túto dlžnú čiastku považuje sumu 240,20 eur (úver 300 eur mínus úhrada 59,80 eur),

- keďže dlžná suma 240,20 eur bola vyčíslená až v rámci predčasného zosplatenia úveru ku dňu 09.12.2016, tak možno dôjsť k záveru, že nárok na zmluvnú pokutu vznikol žalobcovi 09.12.2016.

8.2 Nakoľko úverová zmluva upravuje len podmienky vzniku nároku žalobcu na zmluvnú pokutu, ale neupravuje aj jeho splatnosť, tak je potrebné určiť túto splatnosť podľa § 563 OZ, ktorý znie: Ak čas plnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že výzva veriteľa voči dlžníkovi na zaplatenie umožní veriteľovi vyvolať (pôvodne neurčenú) splatnosť dlhu.

8.3 Žalobca však v konaní nepredložil výzvu na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorá by slúžila ako dôkaz, že splatnosť nároku na zmluvnú pokutu vyvolal postupom podľa § 563 OZ, pričom je výlučne len v záujme žalobcu, aby túto skutočnosť preukázal. K uvedenému súd poznamenáva, že žalobca v žiadnej obdobnej právnej veci vedenej na tunajšom súde nepredkladá výzvy na zaplatenie zmluvnej pokuty.

8.4 Z rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že za výzvu podľa § 563 OZ sa považuje aj žaloba, pričom dlh sa v takomto prípade stane splatným nasledujúci deň po doručení žaloby dlžníkovi. V tejto súvislosti súd uvádza, že žaloba bola žalovanému doručená oznámením na úradnej tabuli súdu dňa 21.01.2020, z čoho vyplýva, že nárok na zmluvnú pokutu sa stal splatným až dňa 22.01.2020.

8.5 Z judikatúry, konkrétne z rozhodnutia NS ČSR zverejneného pod č. R 28/1984, vyplýva, že pokiaľ čas splnenia (splatnosti) dlhu nebol dohodnutý ani inak stanovený, premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po tom, ako dlh vznikol. Pri aplikácii uvedeného právneho názoru vychádzal súd z toho, že veriteľ má objektívnu možnosť vyvolať splatnosť dlhu bezprostredne po vzniku tohto dlhu, t.j. aj v ten istý deň. V opačnom prípade, by to znamenalo neprípustné odďaľovanie začiatku plynutia premlčacej doby na neobmedzený čas. Súd preto prihliadal na to, kedy mal žalobca prvýkrát možnosť vyvolať splatnosť nároku na zmluvnú pokutu, a nie na to, kedy splatnosť skutočne nastala, a to s niekoľkoročným časovým odstupom od vzniku nároku (pre pasivitu žalobcu). V tejto súvislosti súd uvádza, že premlčacia doba v súvislosti s predmetným nárokom začala plynúť od 10.12.2016 (vzhľadom na vznik tohto nároku dňa 09.12.2016) a uplynula dňa 10.12.2019.

8.6 Za rozhodujúce súd považuje, že ku splatnosti predmetného nároku došlo až po uplynutí premlčacej doby súvisiacej s týmto nárokom.

8.7 S poukazom na všetky uvedené skutočnosti súd konštatuje, že v čase doručenia žaloby na súd si žalobca predmetný nárok uplatňoval predčasne (pred jeho splatnosťou), teda nedôvodne a v čase po doručení žaloby žalovanému, keď jeho dôvodnosť nastala (nakoľko nárok sa stal splatným a žalovaný ho neuhradil), už bol tento nárok premlčaný (t.j. žaloba v časti týkajúcej sa zmluvnej pokuty sa stala dôvodnou, až po uplynutí premlčacej doby).

8.8 Nakoľko premlčacia doba začína plynúť odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz, je zrejmé, že v súvislosti s predmetným nárokom začala plynúť všeobecná 3-ročná premlčacia doba od 10.12.2016 s tým, že uplynula dňa 10.12.2019, a to bez toho, aby sa žalovaný počas nej dostal do omeškania so zaplatením zmluvnej pokuty.

9. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd žalobu v časti týkajúcej sa istiny, expresného poplatku, úroku z úveru, úroku z omeškania a zmluvnej pokuty v zmysle § 54a OZ zamietol.

10. Pokiaľ ide o nároky žalobcu na poplatky za 6 upomienok vo výške po 30 eur, v celkovej sume 180 eur, tak súd uvádza nasledovné:

10.1 Žalobca síce poukazoval v žalobe na upomienky adresované žalovanému, avšak dôkazné bremeno k ich existencii a doručovaní neunesol, nakoľko tieto upomienky k žalobe nepriložil, a takisto nepriložil ani dôkazy o ich doručení žalovanému, resp. o tom, že sa ich aspoň pokúšal žalovanému doručiť.

10.2 Vzhľadom na to že žalobca nepreukázal vznik ani správnosť výšky predmetných nárokov, súd žalobu v predmetnej časti, ako nedôvodnú, zamietol.

11.1 O nepriznaní nároku na náhradu trov konania žalovanému súd rozhodol z toho dôvodu, že žalovaný si v konaní žiadne trovy neuplatnil a ani zo spisu žiadne trovy v jeho prospech nevyplývajú. Je však potrebné uviesť, že žalovanému, ktorý bol v konaní úspešný v plnom rozsahu, by inak nárok na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku patril.

11.2 Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

11.3 Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde v Rimavskej Sobotě.

V odvolaní sa musí podľa § 127 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania a podpis.

V odvolaní je potrebné, podľa § 363 Civilného sporového poriadku, popri vyššie uvedených všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 125 ods. 3 Civilného sporového poriadku treba odvolanie predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý ďalší subjekt v konaní dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Rozsah, v akom sa rozsudok napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.